

JÄRVENPÄÄN LUKION ALOITUSPAIKKAMÄÄRÄ JA OPISKELIJAVALINNAN PERUSTEET 2026

Opetus- ja kasvatustalautakunta

Lukiokoulutus

Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut päätöksen toisen asteen koulutuksen yhteishaun aikatauluista vuonna 2026. Kevään 2026 yhteishaun koulutustarjonta tulee koulutuksen järjestäjän päivittää Opintopolku-palveluun 19.9. 2025 mennessä.

Opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa säädetään lukiolaissa (714/2018, luku 4), Valtioneuvoston asetuksessa (834/2021/23.9.2021) ja Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (838/2021/23.9.2021). Jos koulutukseen hakeutuvia on enemmän kuin täytettäviä opiskelupaikkoja, opiskelijat otetaan lukioon perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitetun perusopetuksen päättötodistuksen äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen, vieraiden kielten, uskonnon tai elämäntutkimustiedon, historian, yhteiskuntaopin, matematiikan, fysiikan, kemian, biologian, terveystiedon ja maantiedon arvosanojen aritmeettisen keskiarvon osoittamassa järjestyksessä. Valinnaisaineiden erillisiä arvosanoja ei huomioida keskiarvoa laskettaessa lukuun ottamatta A2- ja B2-kielten valinnaisia arvosanoja. Keskiarvo lasketaan kahden desimaalin tarkkuudella. Jos hakija on perusopetuksen päättötodistuksen saamisen jälkeen korottanut arvosanoja, otetaan korotetut arvosanat huomioon, jos niistä on opetuksen järjestäjän antama todistus. Keskiarvoa laskettaessa otetaan huomioon painotettujen oppiaineiden arvosanat koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Jos useammalla hakijalla on sama keskiarvo, asetetaan hakijat järjestykseen seuraavien perusteiden mukaisesti: 1) hakutoivejärjestys ja 2) kaikkien oppiaineiden aritmeettinen keskiarvo.

Koulutuksen järjestäjä voi halutessaan määrätä etukäteen alarajan käytettävälle keskiarvolle. Sivistyslautakunta on kokouksessaan 16.9.2008 § 60 päättänyt lukion opiskelijavalinnan perusteista. Valintakriteerinä käytetään päätöksen mukaan yleislinjalla opiskelijavalinnasta annettujen asetuksen mukaista kriteeriä kuitenkin niin, että alin hyväksytty keskiarvo perusopetuksesta 7,0. Kesken lukioopintojen vapautuville paikoille valitaan lukio-opintojen keskiarvon osoittamassa järjestyksessä.

Jos koulutuksen järjestäjä käyttää (OKM 838/2021/23.9.2021) 2 §:ssä tarkoitetussa opiskelijavalinnassa pääsy- tai soveltuvuuskokeita, saadaan kokeiden tulokset valinnassa ottaa huomioon siten, että niiden vaikutus on enintään puolet enimmäispistemäärästä. Koulutuksen järjestäjä voi päättää pääsy- ja soveltuvuuskokeista saatavan alimman hyväksyttävän pistemäärän, jota alemmilla pisteillä ei voi tulla valituksi, vaikka kokonaispistemäärä tätä muuten edellyttäisi.

Otettaessa opiskelijoita lukiokoulutukseen, jossa noudatetaan opetussuunnitelmaa, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta, voidaan (OKM 838/2021/23.9.2021) 2 §:ssä tarkoitettua keskiarvoa laskettaessa ottaa huomioon samassa pykälässä mainittujen tai muiden opetuksessa painotettujen oppiaineiden arvosanat koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Koulutuksen järjestäjä voi ottaa huomioon myös hakijan muun koulutuksen, harrastukset tai muita lisänäyttöjä. Edellä todettujen lisänäyttöjen vaikutus yhdessä mahdollisten 1 momentissa tarkoitettujen kokeiden kanssa ei saa ylittää puolta enimmäispistemäärästä.

Koulutuksen järjestäjä voi lisäksi päättää:

- 1) hakukohteen yhteydessä opiskelijoille voidaan tarjota mahdollisuutta myös ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitetun ammatillisen koulutuksen suorittamiseen. (OKM 838/2021/23.9.2021, 2 §).
- 2) jatkuvasta hausta ja siihen liittyvistä hakuajoista ja -menettelyistä täytettäessä sellaisia opiskelupaikkoja, joita ei täytetä valtakunnallisella hakumenettelyllä (Lukiolaki 714/2018, 19 §).
- 3) ottaa harkinnanvaraisella haulla osan opiskelijoista sellaisista hakijoista: (OKM 838/2021/23.9.2021, 6 §).
 - a) joilla ei ole perusopetuslaissa tarkoitetun perusopetuksen päättötodistusta. Opiskelijaksi ottamisen edellytyksistä säädetään lukiolain 21 §:ssä. Jos hakija on suorittanut lukiolain 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun sellaisen ulkomaisen koulutuksen, joka asian omaisessa maassa antaa kelpoisuuden lukiokoulutusta vastaaviin opintoihin, koulutuksen järjestäjän tulee arvioida hakijan opetuskielen hallinta ja muut edellytykset suoriutua lukio-opinnoista. Hakijaa ei voida ottaa opiskelijaksi, jos hänellä ei ole riittävää valmiutta hakukohteen opetuskielen suulliseen ja kirjalliseen käyttämiseen ja ymmärtämiseen.
 - b) joilla on perusopetuslain 17 a §:ssä tarkoitetun erityistä tukea koskevan päätöksen nojalla opiskellut opetussuunnitelman perusteiden mukaan yksilöllistetyn oppimäärän mukaisia opintoja matematiikassa ja äidinkiessä, ja hänellä on perusopetuksen päättö todistuksessa tästä merkintä edellä mainituissa oppiaineissa.

Järvenpään lukion aloituspaikat ja valintaperusteet olivat v. 2025 seuraavat:

- Keskiarvoraja 7,0
- Yleislinja, aloituspaikat 180
- Matemaattis-luonnontieteelliselle linjalle (valtakunnallinen erityistehtävä) painotetun keskiarvon perusteella, aloituspaikat 48
- Musiikki- ja tanssilinja: musiikilliset/tanssilliset ansiot ja valintakoe, aloituspaikat 20
- Kuva- ja mediataidelinja: valintakoe, aloituspaikat 20
- Urheilulinja: lajiansiot, aloituspaikat 32

Lisäksi yleislinjalle hyväksytyistä opiskelijoista omalla hakumenettelyllä on voitu valita opiskelijoita yhteiskunnan, talouden ja yrittäjyyden opetusryhmään maksimissaan yksi ohjausryhmä sekä draaman suuntautumisvaihtoehtoon maksimissaan 12 opiskelijaa.

Koulutuksen järjestäjä päättää aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen perusteista ja aineopiskelijoiden ottamisen perusteista. Alle 18-vuotias hakija saadaan ottaa tällaiseen koulutukseen kuitenkin ainoastaan hakijaan liittyvästä erityisestä syystä. 20.9.2023 aikuislinjalla oli VOS-rahoitteisia tutkinto-opiskelijoita 95. Lisäksi tutkintoa (yo-tutkinto ja/tai lukion oppimäärä) suorittavia aineopiskelijoita oli 31. Kaikille edellytykset täyttävillä opiskelijoilla on voitu tarjota opiskelupaikka aikuislinjalta. Samoin kaikki yksittäisiä kursseja ns. aineopiskelijana suorittavat opiskelijat on hyväksytty opiskelemaan. Opiskelijavalinnassa on noudatettu asetuksen mukaisia kriteerejä.

Aikuislinjan aineopiskelijoiksi on kirjattu muissa toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevat, kuten ammatillista perustutkintoa suorittavat. 20.9.2023 ko. opiskelijoita lukiossa oli 105. Järvenpään lukioon voidaan ottaa vuosittain enintään 30 ammatillisen perustutkinnon opiskelijaa suorittamaan

lukio-opintoja päivälínjan kursseille. Ammatillisen perustutkinnon suorittajat ovat voineet suorittaa lukion oppimäärän joko nuorten tai aikuisten opetussuunnitelman mukaan.

Aloituspaikkojen määrä, alin keskikeskiarvoraja, pääsy- ja soveltuvuuskokeiden sekä muiden näyttöjen huomioon ottaminen opiskelijavalinnoissa v. 2026:

1. Nuorten lukiokoulutuksen aloituspaikkamäärä on vuonna 2026 enintään 310, josta voidaan valita enintään 20 kuva- ja mediataidelinjalle, 20 musiikki- ja tanssilinjalle, 32 urheilulinjalle, draamalinjalle 10 ja 48 matemaattis-luonnontieteelliselle linjalle. Tällöin yleislinjalle valitaan vähintään 180 uutta opiskelijaa.
2. Aikuislinjalle otetaan uusia opiskelijoita niin, että aikuislinjan keskimääräinen opiskelijamäärätavoite 90 opiskelijaa voidaan saavuttaa ja että aikuislinja toimii ns. 1- sarjaisena. Tämä tarkoittaa, että aikuislinjalla lähiopetuksena pakollisia kursseja tarjotaan pääsääntöisesti kerran lukuvuoden aikana. Rehtorilla on oikeus rajoittaa aineopiskelijoiden määrää yleisiä opiskelijaksi ottoperusteita soveltaen.
3. Ammattiopiston opiskelijat suorittavat opintoja lukiossa. Näitä yhdistelmäopintoja suorittavia voi nuorten lukiokoulutuksen ryhmissä aloittaa vuosittain enintään 30 opiskelijaa. *Tämän lisäksi aikuislinjan iltaopetukseen voidaan ottaa ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoita ryhmäkokojen sallimissa puitteissa.* Ammatillisen perustutkinnon suorittajat kirjataan aikuislinjan aineopiskelijoiksi.
4. Yleislinjalle opiskelijat valitaan Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (838/2021/23.9.2021) pykälässä 3 määritellyjä valintakriteerejä käyttäen niin, että alin hyväksytty keskiarvo on 7,0.
5. Yhteiskunnan, talouden ja yrittäjyyden suuntautumisvaihtoehdon ryhmään opiskelijat (enintään 30) valitaan yleislinjalle hyväksytyistä opiskelijoista soveltuvuusarvioinnin perusteella (0–10 pistettä). Sopivuusarviointia varten hakijan tulee toimittaa lukiolle erillinen hakulomake, jossa arvioidaan harrastuneisuutta ja innostuneisuutta talouden ja yrittäjyyden opintoihin. Erillinen sähköinen hakulomake tulee toimittaa Järvenpään lukiolle 17.4.2025 mennessä. Suuntautumisvaihtoehdon opintoihin voidaan ottaa opiskelijoita lukio-opintojen alussa yleislinjalle hyväksytyistä, mikäli ryhmässä on vielä tilaa.
6. *Draamalinjalle valittujen alin hyväksytty keskiarvo on 7,0. Todistuskeskiarvon painotus on 62,5 %:*
a. Keskiarvo lasketaan painottaen äidinkielen ja kirjallisuuden arvosanaa kertoimella 2 sekä keskiarvon laskentaan otetaan mukaan musiikki, kuvataide, liikunta ja kotitalous kertoimella 1. Linjan opiskelijat valitaan em. asetuksen 3,5,7,8,9 pykälien perusteella muotoiltujen kriteerien perusteella niin, että valinnassa vertailupisteitä voi saada maksimissaan yhteensä 16, joista keskiarvon perusteella 7,0 – 10 pistettä ja soveltuvuusarviointista 0 – 6 pistettä. Soveltuvuusarviointia varten hakijan tulee toimittaa videotallenne. Soveltuvuudessa arvioidaan videotallenteen sisältöä, rakennetta ja toteutusta sekä esitystapaa. Valituksi tuleminen edellyttää vähintään 2 pistettä. Tarkemmat ohjeet videotallenteen sisällöstä ja palautuksesta julkaistaan lukion verkkosivuilla yhteishaun alkaessa. Videotallenne palautetaan ohjeissa annettuun sähköiseen linkkiin.
7. Musiikki- ja tanssilinjalle valittujen alin hyväksytty keskiarvo on 7,0. Todistuskeskiarvon painotus on 62,5 %: a. Linjan opiskelijat valitaan em. asetuksen 3,5,7,8,9 pykälien perusteella muotoiltujen kriteerien perusteella niin, että valinnassa vertailupisteitä voi saada maksimissaan yhteensä 16, joista keskiarvon perusteella 7,0 – 10 pistettä, lisänäyttöpisteitä musiikillisista tai tanssillisista ansioista 0 – 2 pistettä (opinnot 1 p ja ohjattu musiikki-/tanssitoiminta) ja pääsykokeesta

0 – 4 pistettä, joka toteutetaan tallenteena. Lisänäytöistä tulee saada vähintään 0,5 pistettä ja pääsykokeesta 2,5 pistettä eli yhteensä vähintään 3 pistettä tullakseen valituksi musiikki- ja tanssilinjalle. Rehtori vahvistaa vuosittain käytettävän kriteeristön ja valintalautakunnan kokoonpanon.

Tarkemmat ohjeet pääsykoetallenteen sisällöstä ja palautuksesta julkaistaan lukion verkkosivuilla yhteishaun alkaessa. Pääsykokeen palautetaan ohjeissa annettuun linkkiin ja lisänäytöt sähköiseen kyselylinkkiin.

8. Kuva- ja mediataidelinjalle valittavien alin hyväksytty keskiarvo on 7,0. Todistuskeskiarvon painotus on 62,5 %: a. Kuvataidelinjan opiskelijat valitaan em. asetuksen 3,5,7,8,9 pykälien perusteella muotoiltujen kriteerien perusteella niin, että valinnassa vertailupisteitä voi saada maksimissaan yhteensä 16, joista keskiarvon perusteella 7,0–10 pistettä ja pääsykokeesta 0–6 pistettä. Pääsykoe muodostuu kahdesta ennakkoon tehdystä ja yhdestä lukiolla tehtävästä kuvataiteen työstä. Lukiolla tehtävä suoritus voidaan toteuttaa pääsykoeajankohtana julkaistavana etätehtävänä ja kokeen päättyessä suorituksesta lähetettävä digitaalisena tallenteena lukiolle, mikäli koronapandemiatilanne tai muu vastaavatasoinen tilanne ei mahdollista oppilaitoksella pidettävää pääsykoetta. Pääsykokeesta tulee saada vähintään 2 pistettä tullakseen valituksi kuvataidelinjalle. Rehtori vahvistaa vuosittain käytettävän kriteeristön ja valintalautakunnan kokoonpanon.

Tarkemmat ohjeet ennakkotehtävistä ja pääsykokeesta julkaistaan lukion verkkosivuilla yhteishaun alkaessa.

9. Matemaattis-luonnontieteelliselle linjalle opiskelijat valitaan keskiarvon perusteella. Alin hyväksytty keskiarvo on 7,0. Keskiarvo lasketaan painottaen matematiikan arvosanaa kertoimella 4, fysiikan, kemian ja biologian arvosanaa kertoimella 3 sekä maantieteen arvosanaa kertoimella 2.

10. Urheilulinjalle valittavien alin hyväksytty keskiarvo on 7,0. Liikunnan päättöarvosan otetaan mukaan kertoimella 1. Todistuskeskiarvon painotus on 66,7 %: a. Urheilulinjan opiskelijat valitaan em. asetusten 3,5,7,8,9 pykälien perusteella muotoiltujen kriteerien perusteella niin, että valinnassa vertailupisteitä voi saada maksimissaan 15, josta keskiarvon perusteella 7,0–10 pistettä ja urheilun lisänäyttöpisteistä 0–5 pistettä.

Urheilun lisänäyttö pisteet määräytyvät seuraavasti lajiliittopisteytyksen periaatteiden mukaisesti (0–5 pistettä): - 4,2–5

Joukkuelaji: Lajin huippulahjakkuus, ikäluokan kansainvälisellä tasolla, maajoukkueen johtavan tason urheilija. Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan m maajoukkueurheilijoiden määrää.

Yksilölaji: Lajin huippulahjakkuus, ikäluokan kansainvälisellä tasolla, maajoukkueen johtavan tason urheilija. Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan maajoukkueurheilijoiden määrää. - 3,1–4,1

Joukkuelaji: Ikäluokan maajoukkueurheilija. Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan maajoukkueurheilijoiden määrää. Yksilölaji: SM-mitalitaso.

Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan maajoukkueurheilijoiden määrää. - 2,1–3,0

Joukkuelaji: Maajoukkue-ehdokas, aluejoukkueen kärkeä, seurajoukkueen kärkipäätä. Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan maajoukkueurheilijoiden määrää.

Yksilölaji: SM-pistesijatase, SM-mitalitason viestijoukkueen jäsen. Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan maajoukkueurheilijoiden määrää.

- 1,1–2,0

Joukkuelaji: Aluejoukkueen keskitasoa, seurajoukkueen runkopelaaja. Yksilölaji:

Lähellä SM-pistesijaa, SM-pistesijatason viestijoukkueessa.

- 0,1–1,0

Seuratasen aktiivi. -

0

Käytetään vain, jos lajiliitto ei tunne urheilijaa ja koulu pisteyttää, maksimissaan 1,0 pistettä.

Urheilulinjalle valituksi tuleminen edellyttää lajiansiopisteistä vähintään 0,5 pisteen saavuttamista.

Koulukohtainen painopistelaji tarkoittaa urheilulajeja, joiden seurojen kanssa oppilaitoksella on yhteistyösopimus. Painopistelajeina ovat jalkapallo, jääkiekko, ringette, koripallo, luistelu (yksinluistelu), salibandy, voimistelu, yleisurheilu ja uinti. Urheilulinjalle ei oteta muita kuin painopistelajien opiskelijoita. Hakija täyttää Opetushallituksen Opintopolun rekisteriin tiedot urheilulajista. Oppilaitos pyytää lajiansiopisteytyksen suoraan lajiliitolta.

11. Jatkuva haku: Vapaita opiskelupaikoista tiedotetaan Järvenpään lukion kotisivulla. Hakemukset lähetään sähköisesti Wilma-järjestelmässä.

a) Ensimmäisen opintovuoden paikkojen täyttäminen:

Mikäli yhteishaun julkistamispäivänä jää vapaita opiskelupaikkoja, järjestetään lisähaku viipymättä. Opetushallituksen määräyksen mukaisesti tulee jatkuva haku toteuttaa ensin linjalle tai linjoille, joille jäi vapaita aloituspaikkoja. Mikäli vapaita aloituspaikkoja jää edelleen tämän jälkeen, voidaan muiden linjojen aloituspaikkoja lisätä. Mikäli erikoislinjoille jää vapaita aloituspaikkoja lisätään yleislinjan aloituspaikkoja niin, että 310 aloituspaikkaa täyttyvät.

Ensimmäisen opintovuoden aikana yleislinjan vapautuville paikoille paikat täytetään jaksoittain hakijoiden perusopetuksen keskiarvon mukaisessa paremmuusjärjestyksessä vastaavalla tavalla kuin varsinaisessa yhteishaussa. Mikäli opiskelija hakee erityislinjalle, johon on valintakoe ja on jo osallistunut valintakokeeseen, hänen ei tarvitse käydä valintakokeessa uudestaan. Pääsykokeen ajankohta määräytyy sen mukaan, milloin vapautuneita opiskelupaikkoja on tarjolla. Erityislinjoille valinnassa noudatetaan samoja kriteereitä kuin varsinaisessa yhteishaussa.

b) Vapautuville paikoille 2., 3. ja 4. vuoden ryhmiin valitaan opiskelijoita lukion opintojaksojen arvosanojen keskiarvonmukaisessa paremmuusjärjestyksessä. Toiselle, kolmannelle tai neljännelle opintovuodelle hakevien tulee toimittaa hakemukset todistusjäljennöksineen lukiolle. Mikäli vapaita paikkoja jää edelleen jäljelle, ne täytetään hakujärjestyksessä.

Erityislinjoille otetaan uusia opiskelijoita 2–4 vsk:lle, mikäli opiskelijalla katsotaan olevan riittävät ajalliset edellytykset suorittaa linjalle vaadittavat opinnot. Linjoille hakijoilla on samat kriteerit ja menettelyt kuin varsinaisessa yhteishaussa. Matemaattis-luonnontieteellisen linjan pääsykokeen korvaa matematiikan, fysiikan, kemian, biologian ja maantieteen lukion opintojaksojen arvosanojen keskiarvo, joka tulee olla vähintään 8,0.

12. Harkinnanvarainen haku:

Muut kuin Suomessa perusopetuksen tai vastaavat opinnot suorittaneet toimittavat todistuksen suorittamistaan opinnoista. Valinnassa käytetään perusteena opintomenestystä rinnastaen annettuja arvosanoja suomalaiseen käytäntöön ja opetuskielen suullista ja kirjallista taitoa ja ymmärtämiseen. Hakijat kutsutaan kokeeseen, jossa arvioidaan opetuskielen hallintaa.